

SIS PASSEJADES DE PRIMAVERA PEL PAÍS VALENCIÀ

1/ Pels voltants de Banyeres de Mariola (l'Alcoià)

Sempre que passava per la Via Verda del Xixarra entre Villena i Muro, em mirava de reüll els costeruts carrers que encerclen el turó del castell de Banyeres de Mariola. Com que aquesta vila medieval queda una mica a l'ombra de la monumentalitat de Bocairent, el viatger ha deixat massa vegades de banda la visita intimista a Banyeres. Finalment, un dia de primavera, recentment estrenada, vaig decidir deixar-me acaronar per aquest vila acaramullada als voltants d'un tossal que sobreix per damunt dels 800 metres d'altitud. I quina sorpresa! M'explicaré. Un nucli urbà a 800 metres d'altitud no és massa habitual al nostre país. De fet, Banyeres és el nucli urbà a major cota sobre el nivell del mar de tota la província d'Alacant (de tot el País és el que fa 41). I molt menys amb la quantitat de veïns i veïnes que hi viuen a Banyeres, ja que les 7.000 persones que allí hi habiten tot l'any és el de major quantitat d'entre els 42 nuclis urbans que estan per damunt dels 800 metres d'altitud al País Valencià. Ací queden les dates per al viatger curiosos. Així que no és res estrany que les nevades apareguen casi cada any al seu rigorós hivern de clima quasi continental, moment en què els carrers més empinats del País (excepció feta d'algun carrer de Tollos (el Comtat), es converteixen en una perillosa i divertida alhora, pista d'esquí.

Com deia, vaig emprar un dia de primavera encara tendra per apropar-me directament al seu castell-[fortalesa](#), el qual punteja a les muralles els 830 metres d'altitud. El seu origen és islàmic, en concret la seua torre és d'època almohade (s. XII-XIII). Ni que dir que des del castell estant (com correspon a un punt de control i vigilància estratègica), es pot gaudir d'una panoràmica emocionant de les terres i viles que envolten Banyeres, molt especialment del massís de Mariola, la monumental Bocairent, les primeres passes del riu Vinalopó que dona nom a la comarca de l'Alt Vinalopó. Les serres de Beneixama, Fontanella, Carrascar i Onil... A més a més es respira un aire lliure de pol·lució, tonificant i sanador com pocs es poden actualment gaudir a ciutats valencianes litorals de 7.000 habitants.

Al si del castell l'Ajuntament ha tingut a bé d'instal·lar el Museu Fester, donada l'afamada representació que es fa cada any de les Festes de Moros i Cristians. I ja que estic al castell, des d'ell m'aprobe a les tres ermites de Banyeres que rivalitzen amb el castell quant a l'altitud. La de Santa Maria Magdalena mostra estil gòtic rural; l'ermita del Sant Crist té aires neogòtics (principis del segle XX pel que fa a la seua imatge actual). D'altra banda, l'ermita de Sant Jordi té la peculiaritat que la seua ubicació actual, al cementeri Vell, és el resultat d'haver estat traslladada als anys 80 del segle passat.

Baixa als carrers del poble i m'aprobe a l'església parroquial de Santa Maria (segle XVIII), una rellevant mostra barroca que no em deixa indiferent. En eixir de l'església em deixe sorprendre pels carrerons

medievals de la vila i camine sense un destí prefixat. De sobte apareix davant meu la torre de la Font Bona (S. XV), coberta a doble vessant i de manera original amb teula àrab. Ultrapasse la seua porta amb curiositat en trobar-se al seu si el [Museu Arqueològic Municipal](#), on es parla de manera molt didàctica dels avantpassats de Banyeres al llarg d'un temps comprés entre el Paleolític i l'Edat Moderna. A tir de pedra d'aquest museu puc també emocionar-me amb un tercer centre museístic rellevant com és el del Museu València de Paper, ubicat de manera provisional a un edifici de l'agradós parc municipal de Vila Rosario, passa per ser l'únic existent al país. M'emociona aquest museu viu, on puc imaginar com seria la indústria del paper a Banyeres al llarg del segle XIX i els inicis del segle XX.

Però que no pense el viatger del segle XXI que a Banyeres tot l'interés patrimonial finalitza al seu nucli urbà. Pensem que la serra de Mariola està a tir de pedra i que a tan sols uns 3 quilòmetres de distància naix el riu Vinalopó a la font de la Coveta, conformant un inicial trajecte de riu d'alta muntanya d'aigües impol·lutes, encara que escasses, que donen vida a una vegetació de ribera exultant. A la font de la Coveta es pot arribar a peu des de Banyeres mitjançant el sender PR-V4, mentre que gran part de la resta del patrimoni cultural i natural del terme es pot descobrir també amb altres dos senders, el PR-V313 que creua la serra de la Fontanella; mentre que el sender [PR-V35](#) permet emocionar-se amb paratges tan intimistes com el del barranc dels Pinarets.

Ara bé, el més agradós i fàcil de recórrer fora del nucli urbà és la coneguda com a ruta dels Molins, un passeig senyalitzat de gran valor didàctic que voreja el riu Vinalopó al migjorn de la vila i al llarg d'uns 2 km. Allò és com una mena de parc municipal allargassat i poc o gens urbanitzat, el qual permet emocionar-se amb els vells molins de paper de Banyeres, coneguts amb els suggerents noms de l'Ombria, el Sol i el Pont. Per allí descobrirem una acollidora zona d'acampada i tot tipus de serveis bàsics.

Així que ja ho saben els viatgers i viatgeres d'aquest nou mil·lenni admiradors dels antiquíssims paisatges culturals valencians, a Banyeres de Mariola es pot gaudir de manera assossegada i intimista de passejades no motoritzades per la seua vila, molins, riberes de riu i vegetació excepcional. I tot al nostre país. Tan sols cal calçar sabatilles de bon caminar o el tranquil pedaleig allunyat de l'esport i els ànims competitius. Bona passejada, doncs, entre les olors i els colors vius i intensos de la nostra agraïda primavera d'estiu al recer de la serra de Mariola. A Banyeres.

Dormir i menjar:

Mesón el Castillo. C/ Alcoi, 8. Tel. 965566746 / 658094090. www.mesonelcastillo.com
info@mesonelcastillo.com. El tracte és agradós i les instal·lacions més que dignes.

Com accedir amb transport públic, a peu i/o amb bicicleta:

Un tren regional (RENFE, tel. 902240202), porta fins a Villena, i un altre fins a Agres. Des de qualsevol de les dues estacions, la Via Verde del Xixarra et permet arribar amb un plaenter passeig a peu o amb bicicleta, fins a la vila de Banyeres, sense haver de suportar el trànsit a motor. Ànim, doncs, i atreviu-vos a deixar el cotxe particular a casa.

Per més informació

TOURIST INFO BANYERES DE MARIOLA
Tel: 965 567 453

Paco Tortosa